Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu"

(COM(2018) 259 final – 2018/0123 (COD))

(2018/C 367/08)

Ziņotājs: **Antonello Pezzini**

Apspriešanās	Eiropas Parlaments, 28.5.2018.
	Padome, 29.5.2018.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa
Pieņemts plenārsesijā	12.7.2018.
Plenārsesija Nr.	536
Balsojuma rezultāts	147/0/2
(par/pret/atturas)	

1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) ir vienmēr uzskatījusi, ka efektīva muitas savienība ir svarīgs Eiropas integrācijas priekšnoteikums brīvai preču apritei, kas ir efektīva, droša un pārredzama, un vienlaikus maksimālai patērētāju un vides aizsardzībai, kā arī veiksmīgai krāpšanas un viltošanas apkarošanai.

1.2. EESK uzsver, cik svarīgi ir visiem uzņēmumiem un publiskā un privātā sektora dalībniekiem, kas darbojas Savienības muitas teritorijā, nodrošināt pārredzamu, skaidru un nepārprotamu tiesisko regulējumu, kurā izmantotas konkrētas definīcijas, procedūras un terminus, kas piemērojami precēm, kuras ieved ES muitas teritorijā vai no tās izved, un kurš ļauj muitas savienībai efektīvi darboties un veicināt kopējās tirdzniecības politikas īstenošanu.

1.3. Tādēļ EESK atbalsta ierosināto tiesisko regulējumu, proti:

— grozījumus Savienības Muitas kodeksa (SMK) tehniskajos standartos un noteikumos,

— tehnisko kļūdu un izlaidumu korekcijas, ko veic, saskaņojot SMK ar starptautisko nolīgumu starp ES un Kanādu (*CETA*),

— Kampiones pašvaldības anklāvu un Lugāno ezera Itālijas teritoriālo ūdeņu iekļaušanu Savienības muitas teritorijā, kā to ir pieprasījusi attiecīgā dalībvalsts.

1.4. EESK uzskata, ka Savienībai un valstīm, ar kurām tā ir noslēgusi brīvās tirdzniecības nolīgumus, svarīgi ir atbalstīt šo kopīgo apņemšanos, kuras mērķis ir veicināt brīvu un godīgu tirdzniecību dinamiskā un uz nākotni vērstā sabiedrībā, lai stimulētu ekonomisko darbību un popularizētu kopīgas vērtības un idejas, kas tika konkretizētas 1986. gada Vienotajā Eiropas aktā, 1992. gada Muitas kodeksā, ko ar SMK pilnveidoja 2013. gadā un kas priekšlikuma veidā ir iekļautas ilgtermiņa budžetā 2021.–2027. gadam kā atbalsts efektīvākai ES sadarbībai nodokļu un muitas jomā.

1.5. Attiecībā uz teritoriālo anklāvu iekļaušanu Komiteja iesaka pievērst īpašu uzmanību tam, lai vienlaicīgi tiktu veikti nepieciešamie grozījumi Direktīvā 2008/118/EK (akcīzes nodokļa direktīva) un Direktīvā 2006/112/EK (PVN direktīva).

1.6. EESK prasa Komisijai 2021. gadā tai nosūtīt plānoto SMK tiesiskā regulējuma vidusposma novērtējuma ziņojumu, lai pārbaudītu gan tā atbilstību ar šeit izskatāmo regulu izdarītajiem grozījumiem, gan arī to kopējo digitālo sistēmu efektivitāti, kuras būtu jāaktivizē līdz šim datumam.

2. **Ievads**

2.1. Muitas savienība (MS) ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetence saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 3. pantu, un Savienības Muitas kodekss (SMK) ļāva veikt šādas darbības:

— saskaņot iepriekšējos, atšķirīgos noteikumus,

— piemērot vienlīdzīgu attieksmi,

— likumīgi noteikt sankcijas.

2.2. No 2016. gada 1. maija spēkā ir stājušies jauni muitas noteikumi ar mērķi atvieglot dzīvi uzņēmumiem, kas darbojas Eiropā, un pastiprināt patērētāju aizsardzību. Ar jauno Savienības Muitas kodeksu tika būtiski atjaunināti ES muitas tiesību akti, kas bija spēkā kopš 1992. gada.

2.3. Ar 1986. gada Vienoto Eiropas aktu, kas stājās spēkā 1987. gada jūlijā, aizsākās process, ko veidoja trīs posmi (1990. gadā – kapitāls, 1993. gadā – preces un 1999. gadā – vienotā valūta) un kura rezultātā tika īstenots Līguma par Eiropas Savienības darbību 28. pants, kas "(..) paredz dalībvalstīm aizliegt savstarpējus ievedmuitas un izvedmuitas nodokļus un visus maksājumus ar līdzvērtīgu iedarbību".

2.4. Pēc 1992. gada kodeksa un 2008. gada regulas 2013. gadā tika pieņemts pašreizējais SMK, ko papildina dažādas deleģētās un īstenošanas regulas un kas ir ES muitas savienības stūrakmens: SMK ir satvars, kurš katru gadu ļauj ievest Eiropas Savienībā un no tās izvest preces vairāk nekā 3 000 miljardu euro vērtībā.

2.5. Pēc tam, kad stājās spēkā Regulas (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido SMK, jaunie pamatnoteikumi, apspriešanās process ar dalībvalstīm un uzņēmumiem ļāva apzināt kļūdas un tehniskās neatbilstības, kuras ir jālabo, lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un konsekvenci.

2.6. Faktiski ES muitas teritorija precīzi nesakrīt ar to teritoriju kopumu, kas ietilpst ES ģeofiziskajā teritorijā. Būtībā dažas zonas, kas ietilpst dažādās valstu teritorijās, ir izslēgtas no Kopienas muitas teritorijas, savukārt citas teritorijas, kuras nav Savienības ģeofiziskajā teritorijā, tiek faktiski uzskatītas par muitas teritorijā esošām.

2.7. ES muitas teritorijā ietilpst Austrijas teritorijas Jungholca un Mitelberga, Monako Firstiste, Sanmarīno Republika, Francijas aizjūras departamenti (Martinika, Gvadelupa, Francijas Gviāna un Reinjona), Menas Sala un Kanāriju Salas, savukārt dažas teritorijas, kas ir ES ģeofiziskās teritorijas daļa, ir no muitas teritorijas izslēgtas, piemēram, Fēru salas, Helgolandes sala, *Busingen*, Seūtas un Melilas teritorija, Francijas aizjūras teritorijas (Francijas Polinēzija, Volisa un Futuna, Jaunkaledonija, Francijas Dienvidjūru un Antarktikas Zemes, Majota, Senpjēra un Mikelona), Livinjo. Līdz šim no muitas teritorijas bija izslēgta arī Kampione d'Italia un Lugāno ezera Itālijas teritoriālie ūdeņi no Pontetrēzas līdz Porto Čerezio, un Itālija ir pieprasījusi minēto teritoriju iekļaušanu.

2.8. Sarunas par Visaptverošu ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) starp ES un Kanādu tika pabeigtas 2014. gada septembrī ar Padomes 2016. gada 28. oktobra Lēmumu Nr. 2017/37. Nolīgums, kas stājās spēkā 2017. gada 21. septembrī, atcēla 99 % muitas nodokļu un daudzus citus šķēršļus, kas līdz šim gūlās uz tirdzniecības dalībniekiem.

2.9. *CETA* nolīgums, par kuru Komiteja ir vairākkārt paudusi savu viedokli ([1]), ietver daudzus ar muitu saistītus aspektus, jo tā 1.4. pantā ir noteikts, ka starp Kanādu un Eiropas Savienību tiek izveidota brīvās tirdzniecības zona atbilstoši Vispārējās vienošanās par tarifiem un tirdzniecību (*GATT* 1994) XXIV pantam ([2]) un Vispārējās vienošanās par pakalpojumu tirdzniecību (*GATS*) V pantam ([3]). Jebkurā gadījumā nolīgums neietekmē nekādas citas tiesības un pienākumus, kas jau pastāv starp līgumslēdzējām pusēm saskaņā ar PTO nolīgumu, ne arī citas vienošanās, kurās tās ir attiecīgi iesaistījušās ([4]).

([1]) OV C 48, 15.2.2011., 87. lpp.; OV C 332, 8.10.2015., 45. lpp.; OV C 227, 28.6.2018., 27. lpp.
([2]) *General Agreement on Tariffs and Trade*.
([3]) *General Agreement on Trade in Services*.
([4]) Sk. *CETA*, 1.5. pants.

2.10. Ja nav norādīts citādi, brīvās tirdzniecības zona ietver ([5])

— Kanādā: tās sauszemes daļu, gaisa telpu, iekšējos un teritoriālos jūras ūdeņus, kā arī tās ekskluzīvo ekonomikas zonu, kas definēta Kanādas valsts tiesību aktos saskaņā ar 1982. gada 10. decembrī Montegobejā noslēgtās Apvienoto Nāciju Organizācijas Jūras tiesību konvencijas V daļu (*UNCLOS* konvencija ([6])), un tās kontinentālo šelfu, kurš definēts Kanādas valsts tiesību aktos saskaņā ar *UNCLOS* konvencijas VI daļu,

— Eiropas Savienībā: teritorijas, kurās piemēro Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un LESD saskaņā ar tajos paredzētajiem nosacījumiem, un Eiropas Savienības muitas teritorijas zonas, kas tajos nav iekļautas, attiecībā uz noteikumiem par tarifu režīmu precēm.

2.10.1. Līdz ar *CETA* izveidi ES un Kanāda parakstīja kopīgu interpretējošo instrumentu ([7]), kuram būs juridisks spēks un kurš skaidri un nepārprotami apraksta saturu, par kuru Kanāda un Eiropas Savienība vienojās virknē *CETA* pantu, piemēram, attiecībā uz jauno ieguldījumu tiesu sistēmu, tiesībām reglamentēt, sabiedriskajiem pakalpojumiem, kā arī vides un darba aizsardzību.

2.10.2. Regulāras apspriešanās ar dalībvalstīm un uzņēmumiem ļāva apzināt dažas kļūdas un tehniskas neatbilstības, kuras bija nepieciešams izlabot, lai varētu nodrošināt tiesisko noteiktību un konsekvenci. Šajā kontekstā iekļaujas Komisijas priekšlikumi, tostarp SMK saskaņošana ar starptautisku nolīgumu, kas kodeksa pieņemšanas laikā vēl nebija spēkā, un Itālijas pieprasījums Savienības Muitas kodeksā iekļaut daļu no tās teritorijas.

3. **Komisijas priekšlikumi**

3.1. Komisija ierosina grozīt ES Muitas kodeksu ar mērķi:

— labot tehniskas kļūdas un izlaidumus, tostarp saskaņot SMK ar to starptautisko nolīgumu noteikumiem, kas vēl nav nebija stājušies spēkā kodeksa pieņemšanas brīdī, piemēram, Visaptverošu ekonomikas un tirdzniecības nolīgumu (*CETA*) starp ES un Kanādu,

— grozīt Savienības muitas teritorijas definīciju, lai iekļautu Itālijas pašvaldību Kampione d'Italia un Lugāno ezera Itālijas teritoriālos ūdeņus,

— paredzēt specifikācijas un papildinājumus lēmumiem un procedūru termiņiem attiecībā uz saistošām izziņām par tarifu (SIT), ievešanas kopsavilkuma deklarācijām, pagaidu uzglabāšanas deklarācijām, kopsavilkuma deklarāciju vai reeksporta paziņojumu, atbrīvojumiem no ievedmuitas nodokļiem, izvešanas pārstrādei procedūru.

4. **Vispārīgas piezīmes**

4.1. EESK pilnībā piekrīt Komisijas mērķim veikt tehniskus grozījumus Savienības Muitas kodeksā (SMK), lai nodrošinātu, ka kodekss atbilst Eiropas uzņēmumu konkurētspējas palielināšanas mērķiem, kā arī lai labāk aizsargātu ES finansiālās un ekonomiskās intereses, palielinātu nodarbinātību un ES patērētāju drošību.

4.2. EESK uzsver nozīmi, kāda *CETA* ir piešķirta tirdzniecībai un ilgtspējīgai attīstībai, kā arī attiecīgās saistības, ko līgumslēdzējas puses ir uzņēmušās kopīga interpretējošā instrumenta ietvaros ar mērķi stiprināt tā noteikumus un pozitīvo pieeju, kas tika pieņemta līdz ar jauno modeli ieguldījumu strīdu izšķiršanai.

4.3. Tāpēc Komiteja pozitīvi vērtē nodomu ES tiesību aktus saskaņot ar nolīgumiem, kas noslēgti ar Kanādu par šādiem jautājumiem:

— saistošas izziņas par tarifiem,

— pagaidu uzglabāšana,

— ievešanas kopsavilkuma deklarācija un ziņas, kas jānorāda, ja nav iesniegta pirmsievešanas informāciju par ārpussavienības precēm,

---

([5]) Sk. *CETA*, 1.3. pants.
([6]) *United Nations Convention on the Law of the Sea*.
([7]) Padome to apstiprināja parakstīšanas brīdī 2016. gada 28. oktobrī; tas sniedz saistošu *CETA* interpretāciju saskaņā ar Vīnes Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām 31. pantu: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13541-2016-INIT/en/pdf.

— pagaidu uzglabāšanas deklarācijas atzīšana par nederīgu,

— pilnīgs atbrīvojums no ievedmuitas nodokļa dažos gadījumos,

— precīzi spēkā neesamības noteikumi pagaidu uzglabāšanas deklarācijas, izvešanas kopsavilkuma deklarācijas vai reeksporta paziņojuma gadījumā.

4.4. EESK atbalsta Itālijas valdības pieprasījuma pieņemšanu par Itālijas pašvaldību Kampione d'Italia un Lugāno ezera Itālijas teritoriālo ūdeņu iekļaušanu Savienības muitas teritorijā no 2019. gada 1. janvāra.

4.5. Komiteja iesaka paralēli šim iekļaušanas procesam veikt nepieciešamos grozījumus Direktīvā 2008/118/EK (akcīzes nodokļa direktīvā) un Direktīvā 2006/112/EK (PVN direktīvā) un piemērot tos tajā pašā datumā, proti, 2019. gada 1. janvārī.

4.6. Komiteja prasa, lai Komisija 2021. gadā iesniedz EESK plānoto SMK tiesiskā regulējuma efektivitātes, konsekvences un pareizības novērtējumu, kā grozīts ar pašreizējiem tiesību aktu priekšlikumiem.

Briselē, 2018. gada 12. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētājs
Luca JAHIER